

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра публічного управління та адміністрування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Класичні та сучасні теорії публічного управління

освітньо-наукова програма Публічне управління та адміністрування
спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування
освітній ступінь доктор філософії

Розробник: Тамара Лозинська,
завідувач кафедри управління та адміністрування, доктор
наук державного управління, професор

Гарант: Тамара Лозинська,
завідувач кафедри управління та адміністрування, доктор
наук державного управління, професор

Полтава
2022 р.

Назва навчальної дисципліни	Класичні та сучасні теорії публічного управління
Назва структурного підрозділу	Кафедра публічного управління та адміністрування навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> д. держ. упр., професор Лозинська Тамара Миколаївна <i>Контакти:</i> ауд 494 (навчальний корпус № 4) <i>e-mail:</i> tamara.lozynska@pdaa.edu.ua, https://www.pdaa.edu.ua/people/лозинська-тамар-миколаївна
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Знання з навчальної дисципліни «Філософія науки»

Заплановані результати навчання

Мета навчальної дисципліни: формування у фахівців вищого рівня кваліфікації розуміння сутності наукових концепцій (теорій) публічного управління та адміністрування, здатності формулювати і розв'язувати комплексні наукові й практичні проблеми публічного управління та адміністрування в усіх сферах публічної діяльності.

Основні завдання навчальної дисципліни: сприяти засвоєнню змісту класичних і сучасних теорій управління суспільством; формувати розуміння детермінант зміни доктрин, парадигм і концепцій управління в публічній сфері; сприяти розумінню основних наукових проблем управління в публічній сфері; забезпечити знання змісту основних категорій теорій управління суспільством; формувати уявлення про становлення теорії громадянського суспільства та процес демократизації; сприяти набуттю навичок використання теоретичних положень в наукових дослідженнях, освітній діяльності, їх критичного аналізу та опису в наукових публікаціях; забезпечити формування компетентностей щодо використання теоретичних положень в практичній діяльності суб'єктів публічної сфери з метою її удосконалення; забезпечити розуміння зв'язку між окремими положеннями теорій управління суспільством та конституційними нормами.

Компетентності:	
<i>загальні:</i>	<i>фахові:</i>
ЗК01. Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору. ЗК02. Здатність переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми. ЗК05. Здатність налагоджувати наукову взаємодію, співробітництво.	ФК02. Здатність науково обґрунтовувати, розробляти та здійснювати експертизу нормативно-правових актів, аналітичних довідок, пропозицій, доповідей. ФК04. Здатність визначати, науково обґрунтовувати та критично оцінювати стратегічні напрями розвитку на загальнодержавному, регіональному, місцевому та на рівні організації. ФК08. Здатність до розробки науково обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення публічного управління та адміністрування ФК09. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері публічного управління та адміністрування, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень. ФК11. Здатність розробляти нові підходи та адаптувати кращі практики, застосовувати й удосконалювати технології, в тому числі адміністративно-управлінські, інформаційно-комунікаційні технології, в управлінській, адміністративній, науковій та освітній (педагогічній) діяльності.
Програмні результати навчання:	
ПРН01. Знати наукові концепції (теорії), термінологію, історію розвитку та сучасний стан наукових знань, ідентифікувати теоретичні й практичні проблеми з публічного управління та адміністрування. ПРН06. Уміти визначати, оцінювати й обґрунтовувати пріоритетні напрями сталого розвитку на різних рівнях публічного управління та адміністрування ПРН09. Уміти отримувати науково-прикладні результати, які сприяють розв'язанню важливої теоретичної або прикладної проблеми в галузі публічного управління та адміністрування, що мають загальнонаціональне або світове значення ПРН10. Опанувати концептуальні та методологічні підходи з публічного управління та адміністрування з урахуванням міжпредметних зв'язків, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій. ПРН12. Уміти розробляти нові підходи та адаптувати кращі практики електронного урядування та електронної демократії до потреб сталого розвитку.	

Структура (тематичний план навчальної дисципліни)

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
		л	п	с. р.
Тема 1. Зародження та трансформація наукової думки про суспільство і державу	16	4	2	10
Тема 2. Технологія завоювання та утримання влади в роботах Н. Макіавеллі	16	2	2	12
Тема 3. Формування ліберальних теорій державного управління	18	4	4	10
Тема 4. Теорія народного суверенітету Ж.-Ж. Руссо	16	2	4	10
Тема 5. Детермінанти трансформації теорій державного управління в XIX ст	16	2	2	12
Тема 6. Модель адміністративної ефективності В. Вільсона	16	2	4	10
Тема 7. Теорія бюрократії М. Вебера	18	4	4	10
Тема 8. Класична школа державного управління	16	4	2	10
Тема 9. Внесок українських учених у розвиток теорії державного управління	16	2	2	12
Тема 10. Від біхевіоризму до соціальної інженерії	16	2	2	12
Тема 11. Нові теорії публічного управління	16	2	2	12
Усього годин	180	32	30	118

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	виконання практичних завдань	виконання тестів	опитування	екзамен	
ПРН01	16	10	10	4	40
ПРН06	6	4	4	4	18
ПРН09	5	3	3	4	15
ПРН10	7	4	4	4	19
ПРН12	2	1	1	4	8
Разом	36	22	22	20	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни «Публічне управління»

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Екзамен	Разом
	практичні заняття	тестування	опитування		
Тема 1. Зародження та трансформація наукової думки про суспільство та державу. <i>ПРН1</i>	2	2	2	–	6
Тема 2. Технологія завоювання та утримання влади в роботах Н. Макіавеллі. <i>ПРН1</i>	2	2	2	–	6
Тема 3. Формування ліберальних теорій державного управління. <i>ПРН1; ПРН9;</i>	4 2+2	2 1+1	2 1+1	–	8
Тема 4. Теорія народного суверенітету Ж.-Ж. Руссо . <i>ПРН1</i>	4	2	2	–	8
Тема 5. Детермінанти трансформації теорій державного управління в XIX ст. <i>ПРН6</i>	2	2	2	–	6
Тема 6. Модель адміністративної ефективності В. Вільсона. <i>ПРН1; ПРН10</i>	4 2+2	2 1+1	2 1+1	–	8
Тема 7. Теорія бюрократії М. Вебера. <i>ПРН1</i>	4	2	2	–	8
Тема 8. Класична школа державного управління. <i>ПРН6</i>	4	2	2	–	8
Тема 9. Вклад українських учених в теорію державного управління. <i>ПРН10</i>	4	2	2	–	8
Тема 10. Від біхевіоризму до соціальної інженерії. <i>ПРН9; ПРН10</i>	2 1+1	2 1+1	2 1+1	–	6
Тема 11. Сучасні теорії публічного управління. <i>ПРН9; ПРН12</i>	4 2+2	2 1+1	2 1+1	–	8
Усього	36	22	22	–	80
Екзамен	–	–	–	20	20
Разом	36	22	22	20	100

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання (денна форма)

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Пороговий рівень оцінок, балів	
		максимальний	мінімальний
ПРН01	40	40	24
ПРН06	15	15	9
ПРН09	20	20	12
ПРН10	20	20	12
ПРН12	5	5	3
Разом	100	100	60

10. Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми оцінювання (розподіл балів)				
	виконання завдань на практичних заняттях	розв'язування тестів	опитування	екзамен	Разом
ПРН01	16	10	10	4	40
ПРН06	6	4	4	1	15
ПРН09	5	3	3	9	20
ПРН10	7	4	4	5	20
ПРН12	2	1	1	1	5
Разом	36	22	22	20	100

11. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Екзамен	Разом
	практичні заняття	тестування	опитування		
Тема 1. Зародження та трансформація наукової думки про суспільство та державу. <i>ПРН1</i>	2	2	2	–	6
Тема 2. Технологія завоювання та утримання влади в роботах Н. Макіавеллі. <i>ПРН1</i>	2	2	2	–	6
Тема 3. Формування ліберальних теорій державного управління. <i>ПРН1; ПРН9;</i>	4 2+2	2 1+1	2 1+1	–	8
Тема 4. Теорія народного суверенітету Ж.-Ж. Руссо . <i>ПРН1</i>	4	2	2	–	8
Тема 5. Детермінанти трансформації теорій державного управління в XIX ст. <i>ПРН6</i>	2	2	2	–	6
Тема 6. Модель адміністративної ефективності В. Вільсона. <i>ПРН1; ПРН10</i>	4 2+2	2 1+1	2 1+1	–	8
Тема 7. Теорія бюрократії М. Вебера. <i>ПРН1</i>	4	2	2	–	8

Тема 8. Класична школа державного управління. <i>ПРН6</i>	4	2	2	–	8
Тема 9. Вклад українських учених в теорію державного управління. <i>ПРН10</i>	4	2	2	–	8
Тема 10. Від біхевіоризму до соціальної інженерії. <i>ПРН9; ПРН10</i>	2 1+1	2 1+1	2 1+1	–	6
Тема 11. Сучасні теорії публічного управління. <i>ПРН9; ПРН12</i>	4 2+2	2 1+1	2 1+1	–	8
Усього	36	22	22	–	80
Екзамен	–	–	–	20	20
Разом	36	22	22	20	100

1. Поточний контроль

1.1. Виконання завдань на практичних заняттях

Шкала та критерії оцінювання практичного заняття (теми 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11 0-4 бали)

Шкала оцінювання, бали	Характеристика критерію оцінювання	Опис критерію оцінювання
4	Найвищий рівень досягнення результатів навчання	Знання здобувача вищої освіти є глибокими та системними, що дозволяє демонструвати результати навчання творчого характеру, він впевнено виконує завдання, має здатність до критичної оцінки ситуації, відстоює особисту точку зору, обґрунтовує прийнятий варіант рішення.
3	Високий рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти має глибоку обізнаність з предмету, що дозволяє демонструвати результати навчання системного характеру, він впевнено виконує завдання, але діє здебільшого за запропонованим шаблоном, тобто не проявляє творчої ініціативи.
2	Середній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач володіє знаннями щодо основних понять дисципліни, процесів і явищ у сфері публічного управління, що дозволяє демонструвати результати навчання для стандартних ситуацій, показує вміння приймати рішення в стандартних ситуаціях, проте може допускати помилки.
1	Достатній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за шаблоном, володіє елементарними вміннями та навичками.
0-1	Низький рівень досягнення результатів навчання	Здобувач має фрагментарне уявлення про предмет вивчення, що дозволяє демонструвати лише часткове досягнення результатів навчання.

Шкала та критерії оцінювання практичного заняття (теми 1, 2, 5, 10 0-2 бали)

Шкала оцінювання, бали	Характеристика критерію оцінювання	Опис критерію оцінювання
2	Найвищий рівень досягнення результатів навчання	Знання здобувача вищої освіти є глибокими та системними, що дозволяє демонструвати результати навчання творчого характеру, він впевнено виконує завдання, має здатність до критичної оцінки ситуації, відстоює особисту точку зору, обґрунтовує прийнятий варіант рішення.
1,5	Високий рівень досягнення	Здобувач вищої освіти має глибоку обізнаність з предмету, що дозволяє демонструвати результати навчання

	результатів навчання	системного характеру, він впевнено виконує завдання, але діє здебільшого за запропонованим шаблоном, тобто не проявляє творчої ініціативи.
1	Середній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач володіє знаннями щодо основних понять дисципліни, процесів і явищ у сфері публічного управління, що дозволяє демонструвати результати навчання для стандартних ситуацій, показує вміння приймати рішення в стандартних ситуаціях, проте може допускати помилки.
0,5	Достатній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за шаблоном, володіє елементарними вміннями та навичками.
0-0,5	Низький рівень досягнення результатів навчання	Здобувач має фрагментарне уявлення про предмет вивчення, що дозволяє демонструвати лише часткове досягнення результатів навчання.

1.2. Розв'язування тестів здобувачами вищої освіти

Шкала та критерії оцінювання тесту (0-2 бали)

Шкала оцінювання, бали	Характеристика критерію оцінювання	Опис критерію оцінювання
2	Високий рівень досягнення результатів навчання (100-90% правильних відповідей)	Здобувач вищої освіти має глибоку обізнаність з предмету, що дозволяє демонструвати результати навчання системного характеру, він впевнено виконує завдання і здатний обґрунтувати власний вибір.
1,5	Середній рівень досягнення результатів навчання (89-74% правильних відповідей)	Здобувач володіє знаннями щодо основних понять дисципліни, процесів і явищ у сфері публічного управління, що дозволяє демонструвати результати навчання для стандартних ситуацій, показує вміння приймати рішення в стандартних ситуаціях, проте може допускати помилки.
1	Достатній рівень досягнення результатів навчання (73-60% правильних відповідей)	Здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за шаблоном, володіє елементарними вміннями та навичками, допускає значну кількість помилок.
0-0,5	Низький рівень досягнення результатів навчання (59% і нижче правильних відповідей)	Здобувач має фрагментарне уявлення про предмет вивчення, що дозволяє демонструвати лише часткове досягнення результатів навчання, правильних відповідей менше половини.

1.3. Опитування

Шкала та критерії оцінювання за усні відповіді (0-2 бали)

Шкала оцінювання, бали	Характеристика критерію оцінювання	Опис критерію оцінювання
2	Високий рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти має глибоку обізнаність з предмету, що дозволяє демонструвати результати навчання системного характеру, він впевнено дає відповіді на поставлені питання і здатний обґрунтувати власний вибір.
1,5	Середній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач володіє знаннями щодо основних понять дисципліни, процесів і явищ у сфері публічного управління, що дозволяє демонструвати результати навчання для стандартних ситуацій, проте має прогалини в засвоєнні окремих теоретичних положень.

1	Достатній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за шаблоном, володіє елементарними знаннями предмету і допускає значну кількість помилок.
0-0,5	Низький рівень досягнення результатів навчання	Здобувач має фрагментарне уявлення про предмет вивчення, що дозволяє демонструвати лише часткове досягнення результатів навчання, він не дає правильних відповідей на більше половини поставлених питань.

2. Підсумковий контроль

Форма проведення підсумкового контролю – екзамен.

Шкала та критерії оцінювання підсумкового контролю (0-20 балів)

Завдання	Бали	Опис критерію оцінювання
Для 1 теоретичного питання	10-9	Знання здобувача вищої освіти є глибокими та системними, що дозволяє демонструвати результати навчання творчого характеру.
	8-6	Здобувач вищої освіти має глибоку обізнаність з предмету, що дозволяє демонструвати результати навчання системного характеру.
	5-3	Здобувач володіє знаннями щодо основних понять дисципліни, процесів і явищ у сфері публічного управління, що дозволяє демонструвати результати навчання для стандартних ситуацій.
	2-1	Здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за шаблоном.
	0	Здобувач не запропонував відповіді на поставлені питання.
Для 2 теоретичного питання	10-9	Знання здобувача вищої освіти є глибокими та системними, що дозволяє демонструвати результати навчання творчого характеру.
	8-6	Здобувач вищої освіти має глибоку обізнаність з предмету, що дозволяє демонструвати результати навчання системного характеру.
	5-3	Здобувач володіє знаннями щодо основних понять дисципліни, процесів і явищ у сфері публічного управління, що дозволяє демонструвати результати навчання для стандартних ситуацій.
	2-1	Здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за шаблоном.
	0	Здобувач не запропонував відповіді на поставлені питання.

Трудовітність:

Загальна кількість годин – 180.

Кількість кредитів – 6.

Форма семестрового контролю – екзамен.

Політика навчальної дисципліни

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Здобувач вищої освіти ступеня Доктор філософії протягом усього періоду вивчення дисципліни має здійснювати дослідження за темою дисертації та оприлюднювати отримані результати. Усі письмові роботи здобувача перевіряються на наявність плагіату.

Академічна доброчесність. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне

виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці **АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ** ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про 15 академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті (розповсюджується лише на обов'язкові компоненти освітньої програми або їх частини) перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:Робоча навчальна програма, презентації.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму. К.: Основи, 1994. 261 с.
2. Гоббс Т. Левіафан, або суть, будова і повноваження держави церковної та цивільної; пер з англ. К.: Дух і літера, 2000. 601 с.
3. Cohen J. L., Arato A. CIVIL SOCIETY AND POLITICAL THEORY. London: The MIT Press, Cambridge, 2003. URL: http://lib.ysu.am/disciplines_bk/e1f9565ba0a8c0b8046bd5a03892542b.pdf.
4. Лок Джон Л. Два трактати про правління; пер. з англ. П. Содомора. К.: Наш Формат, 2020. 312 с.
5. Макиавеллі Н. Державець. URL: <https://www.rulit.me/books/derzhavec-read-548057-1.html>.

6. Мартиненко В. М. Державне управління: шлях до нової парадигми (теорія та методологія): монографія. Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2003. – 220 с.

7. Історія вчень про державу і право. Частина 2. Політико-правова думка епохи Відродження, Реформації та Просвітництва: хрестоматія; уклад. В. В. Сухонос; Державний вищий навчальний заклад “Українська академія банківської справи Національного банку України”. Суми: ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2010. 255 с.

8. Тоффлер Е. Третя хвиля; пер. з англ. А. Євса. К.: Вид. дім «Всесвіт», 2000. 480 с.

Допоміжні

1. Debord's G. La Societe du Spectacl. was originally published in Paris, Editions Gallimard, 1992. 160 p.

2. Crouch C. Coping with Post-Democracy. URL: <https://www.fabians.org.uk/wp-content/uploads/2012/07/Post-Democracy.pdf>.

3. Мізес фон Л. Лібералізм в класичній традиції. URL: https://www.ldpu.org.ua/partners/lib/4cec1660225e4/view_print/.

4. Токвіль А. Давній порядок і революція. URL: <http://litopys.org.ua/tocq/toq.htm>.

5. Гантінгтон С. П. Протистояння цивілізацій та зміна світового порядку. Львів: Кальварія, 2006. 474 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Офіційний сайт Верховної Ради України: URL: <http://rada.gov.ua>.

2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Академії наук України: URL: <https://www.nas.gov.ua/UA/pages/default.aspx>.

4. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України: URL: <https://mon.gov.ua/ua>.

5. Офіційний сайт бібліотеки ім. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

6. Офіційний сайт Національного агентства з питань державної служби. URL: <https://nads.gov.ua/>.

7. Офіційний сайт Полтавської обласної державної адміністрації: URL: <http://www.adm-pl.gov.ua>.

8. Офіційний сайт Полтавської міської ради: URL: <http://www.rada-poltava.gov.ua>.

9. Офіційний сайт бібліотеки Кембріджського університету. URL: <https://www.lib.cam.ac.uk/>.

10. Офіційний сайт ГО «Інститут громадянського суспільства». URL: <https://www.csi.org.ua/>.